

No necessàriament

És interessant de posar en relleu l'existència de certs adverbis de manera formats sobre adjectius de significació negativa, formats al seu torn amb els prefixos *des* i *in*, els primitius dels quals no han tingut aquesta capacitat d'originar un adverbi perquè el seu significat no ho ha fet viable. Dit amb exemples, si bé al costat de *deslleialment* o *impossiblement*, formats sobre *deslleial* i *impossible*, tenim *lleialment* i *possiblement*, formats sobre els primitius d'aquells adjectius, al costat de *descansadament*, *incessantment* o *Indiscutiblement* no trobem pas els adverbis corresponents de significació positiva «cansadament», etc. Si més no, el Diccionari Fabra, que no plany pas la inclusió d'adverbis formats per aquest procediment, per més que algun els considerin obvis, no els recull pas. I és que els mots derivats o composts tenen tendència a independitzar-se dels primitius de què provenen, volem dir, a adquirir uns significats que no equivalen a la suma dels seus primitius. Observem, així, que és habitual que el Diccionari defineix uns adjectius com *inconstant* dient «no constant», però que en canvi no sol definir adverbis com *inconstantment* amb els termes «no constantment», malgrat que *constantment* existeix, sinó dient «amb inconstància, d'una manera inconstan».

Més independència de significat suposa encara la definició que el Diccionari atribueix a l'adverbi *innecessàriament*: «sense que calgui». Efectivament, si bé *innecessari* equival a *no necessari*, tal com explícitament admet el

Diccionari, en canvi *innecessàriament* té un significat molt diferent a *no necessàriament*, conjunt adverbial molt usat avui dia. Aquesta diferència es posa especialment de manifest quan aquests termes adverbials modifiquen un adjectiu, tal com es veu en les frases següents: *Ens en va proporcionar una còpia, innecessàriament signada per l'autor* i *Ens en cal una còpia, no necessàriament signada per l'autor*. En el primer cas, la manca de necessitat es refereix a un fet acomplert i hom indica més aviat la superfluitat d'aquest fet, i en el segon cas es refereix a un fet no acomplert, del qual s'indica que no és indispensable.

El llenguatge disposa de molts mitjans per a expressar la necessitat o bé la seva absència, que, tal com hem vist, poden admetre molts aspectes o matisos. Un dels més populars i genuïns, especialment en les oracions negatives, que convé no oblidar, és el verb *caldre*. Com hem dit, avui es fa un gras ús del conjunt adverbial *no necessàriament*, recurs que no volem pas negligir, però amb el qual potser s'assagen construccions massa artiscades, com és ara, per exemple, *No necessàriament hi han d'anar acompanyats*, a la qual preferiríem sense vacillar *No cal que hi vagin acompanyats*. Anàlogament, ens sembla una innovació injustificada la simple frase *No necessàriament*, usada com a resposta a una oració com *S'hi ha d'anar amb corbata*, podent recórrer a una frase tan senzilla i normal com *No cal*.